

УРЕЂУЈЕ:
РЕДАКЦИОНИ ОДБОР
 НАЦИОНАЛНА
 БИБЛИОТЕКА
 УРЕДНИШТВО И
 АДМИНИСТРАЦИЈА
 УЛ. СЛОБОДЕ Б и 6
 САНСКОРЕ

ЗЕТА

ЂУРЂЕ
 СРНОЈЕВИЋ

ПОЈЕДИНИ БРОЈ 1 ДИНАР.

ГРОМЈЕСЕЧНА
 ПРЕТПЛАТА 12 ДИН.ЗА ИНОСТРАНСТВО
 ДИН. 25ОГЛАСИ ПО УТВРЂ. ТАРИФИ.
 Текст дин. 15 по 1. см.

ГОДИНА I

Све што се тиче листа
 слати на администра-
 цију „ЗЕТА“НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ
 ПОДГОРИЦА, недјеља 29. јуна 1930. год.РУКОПИСИ СЕ НЕ
 ВРАЂАЈУ

БРОЈ 6.

Омладина и народ

Омладина која није у стању да
 даде нешто ново, не заслужује да живи
 Т. Масарик.

Наведене речи, изговоре-
 рене од оца чехословачке
 републике — пан татичека
 Масарика, имају да послужи
 као мото, не само све-
 словенској омладини него
 и омладини целог света.

Кад год је требало да се
 реализују велике идеје код
 појединих народа: национал-
 не културне социјалне
 и. т. д. омладина је увек
 играла главну улогу. Глав-
 ни носиоц идеје Мацини-
 јевице и Гариблдијевице „Ује-
 дињене Италије“ била је
 омладина. Мусолини, чија
 се важност — слагали се
 ми с њим или не — неда
 порећи, поход на рим из-
 вршио је, углавном, помоћу
 омладине. Садашње тала-
 сање и буђење индијских
 маса врши понајвише уни-
 верзитетска омладина.

Није потребно ни напо-
 мињати, да је код Чеха и
 Југословена омладина била
 та, која је прошлом столе-
 ћу пробудила народне масе
 и припремила га за борбу
 којом ће извојевати осло-
 бођење и уједињење. Дога-
 ђало се, доиста, да, у свом
 омладинском и национал-
 ном заносу, промаши зго-
 дан моменат, као за време
 Романтизма; али је поучена
 искуством, и знала схва-
 тити ситуацију, као почет-
 ком овога столећа, код нас
 преко Скерлића, Марка
 Даковића, Милана Марјано-
 вића и др.

Омладина је од увек била
 непосредни израз народне
 душе и његових идеала.
 Преко Гаврила Принципа,
 15 јуна 1914 године прого-
 ворио је цео Југословенски
 народ: да неће више трпе-
 ти црно-жуте грабљивце на
 свом телу. Смртни болови
 и изрази недавно стреља-
 ног Влатка Гортана, боло-
 ви су и уздаси целе поро-
 бљене Истре и затим, мајке
 Југославије.

Данас су, пак, задаци
 наше омладине други. По-
 литички и национални и-
 деали су остварени. Њој
 истина, тешко на душу
 пада при помисли на Ист-
 ру, Ријеку и Скадар, али
 ипак не треба притом губи-
 ти времена.

Наша школована омл. поти-
 че већином из народа т. ј.
 од најширег народног слоја
 — са села; то важи за ону
 из бивше Србије и Црне
 Горе; јер, пошто су наши
 градови тако рећи од јуче
 ми нисмо ни имали неки
 фирмирани грађански ста-
 леж.

Наша школована омла-
 дино је, дакле, народна и
 девиза јој мора бити: **из
 народа у народ**. Она има
 заћи у најшире народне сло-
 јевице па, уз помоћ свесне
 градске и сеоцке омладине;
 држати стручна и поучна
 предавања, оснивати читао-
 нице, земљорадничке зад-
 руге и друге сличне и ко-
 рисне организације. Сваки
 од нас мора ставити себи
 у задатак: да допринесе
 нешто за народно просве-
 ћивање, и питати се свре-
 мена на време: „што сам
 досад за то учинио“? Не
 греб да заборавимо: док
 је пре десет година код
 нас универзитетски обра-
 зован човек готово изгле-
 дао као бела врана, дотле
 данас имадемо, на пример,
 само у нашој Подгорици,
 ако се не варамо, више од
 стотину њих, па се народ
 и с правом би могао питати:
 шта и колико ми је кори-
 стила та школована омла-
 дино?

Ако ми слушамо на ра-
 дио све свецке опере, опе-
 рете и концерте, и имити-
 рамо западњаштво а наше
 село живи таквим животом
 као рецимо пре двеста го-
 дина, не изгледамо ли, у
 том случају, хокштаплери

култури? Револуција у зем-
 љорадње је извршена код
 културних народа пре чи-
 тавих сто година, а код
 нас и данас ни помена
 од тога.

Нико не сме да приго-
 вори: да се наша школо-
 вана омладина интересује
 и за футуризам и за фок-
 строт и валцер, за тон-филм
 и филмске примадоне, за
 лет графа Цепелина за сме-
 ле подвиге, Екснера и Мис
 Џонсон; али, при свем том
 омладина не сме, и по сто
 пута не сме, да забориви
 да је наш главни национал-
 ни и државни ослонац-
 сељак у тешком, не само

материјалном, него култу-
 рно и просветно заосталом
 положају и да му његова
 омладина, уз помоћ држа-
 вних власти, има и мора
 помоћи. Она има све своје
 енергије ставити у покрет
 и бацити се свом снагом
 на народни посао, јер ће
 само тако успети да, као
 што су јој предци изгрди-
 ли херојски и витешки да
 изгради јединствени Југо-
 словенски културни тип,
 способан за остворење une
 grande nation, и само тада
 ће наша омладина, по ре-
 чима словенског учитеља
 Масарика, заслужити да
 живи. М.

Крај школске године

Наша се средња школа нор-
 мализира. То потврђују извјеш-
 таји многобројних гимназија.
 Значи, да се врши постепено,
 али сигурно, одабирање омладине
 која је интелектуално спо-
 собна да прати циљ којем је
 средња школа намијењена, јер,
 на крају, треба да будемо јед-
 ном и за увијек начисто: **свако
 дијете није у стању да одго-
 вара захтјевима средње школе**.
 Није у стању било због уро-
 ђених недостатака; било због
 општег васпитања које је доби-
 ло ван школе, или због слабог
 надзора који се над њим врши
 за време школског рада. То су
 три главне невоље, које прате
 наше ученике и о којима треба
 да се побрину они који имају
 за циљ њихово васпитање: ро-
 дитељи и наставници. Што се
 тиче првог недостатка, он је
 ван дискусије. Право је мучење,
 управо тортурисање је младе
 душе, кад се хоће силом да
 проведе кроз гимназију један
 младић који по својим природним
 склоностима нема никаквих мо-
 гућности за њу. А таквих ђака
 има, а што је још горе, таквих
 је ђачких родитеља још више.
 Ови, изгледа, нису свјесни коли-
 ко својим поступком наносе
 штету и себи и друштву и др-
 жави. Јер, ако се препостави
 могућност, да неки од оваквих
 ђака и „дођу до дипломе“, мо-

раће се утврдити истина да ће
 они остати „људи од дипломе“,
 без личне вредности, без морал-
 них и интелектуалних позитив-
 ности, неспособни за све оно
 што ће будућег грађанина и
 човека да краси. А таквих гра-
 ђана није потребно ни друштву
 ни држави. Нажалост нама је
 немогуће спровести принцип мо-
 дерног експерименталног испи-
 тивања интелектуалних способ-
 ности ученика, али година-двје
 дана рада са њима довољно је
 то да се утврди њихова не-
 способност за позив који су се-
 би изабрали. Друге двије чињени-
 це су важније, јер се могу
 излјечити. Наш друштвени жи-
 вот прима сваком даном нове
 навике и схватања. Породица,
 најконсервативнији колективитет,
 не може се, ни она сама,
 сачувати тих новотарија, које
 су у ствари једна нота у оп-
 штем ритму друштвеног живота.
 Против тог ритма тешко се бо-
 рити, он ће поред свега поби-
 једити, јер је он неминовност
 за еволуцију и прогрес. Зато
 против тога неће бити никог.
 Али ће се наћи родитеља и учи-
 теља, и њих мора бити, да у
 том добу стварима нових схва-
 тања и навика, знаду изабрати
 за своје васпитанике правац ко-
 ји је позитиван, онај који ће
 садржавати у себи есенцијално-
 ст новог а неће причинити ни-

**NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE**

тужитеља Пера, види се из последњег става реферата, у ком оптужени Павле наводи да предње до ставља ради даљег најлежног поступка, а то значи, да је он желио, да се Пера узме на одговорност за инкриминисане изразе у реферату наведене.

Да оптужени Павле је био у увјерењу, да приватни тужитељ Пера није изговорио оне ријечи, како је он то у реферату навео, те да је Пера лажно оптужио, доказује се изјавама под заклетвом преслушаних свједока Поповића Ђорђије свештеника и Миличковића Рада, који тврде да су били присутни од почетка до краја када су се свадрили приватни тужитељ Пера и оптужени Павле, па да је Пера оном приликом само се лично објашњавао са Павлом, а иначе о данашњем стању Пера је говорио, да је оно добро и да је требало још давно да буде овакво какво је данас. Ово се донекле поткрепљује и изјавом Шкерковића Др. Николе, који такође тврди да приватни тужитељ Пера овом приликом није говорио, како је то у реферату оптужаног наведено.

Са изложенога потпуно је доказано постојање дјела из § 139. К. З., па се оптужени Павле има казнити по овом законском пропису, казна му се има одмјерити с обзиром §. 70. К. З., пошто му Суд признаје олакшавне околности добро владање и признање, а отежавајућих околности нема.

Пошто је оптужени Павле у реферату Начелнико среза Подгоричког написао инкриминисане изразе и с овим стварно себи кривцу предвиђену и кажњиву по §. 139. К. З., то је ово дјело апсорбовало дјело клевете из § 301. К. З., па се по овом оптужењу има пустити испод суђења на основу т. 1. § 246. К. З.

Оптужени је дужан платити све трошкове око исљеђења и суђења овога дјела на основу § 308. К. С. П. и судску таксу из Т. Броја 193. закона о таксама.

На основу последње алинеје § 139. К. З. приватни тужитељ може ову

пресуду објавити а о трошку оптуженога.

Са изложеног, Подгорички Окружни Суд .

Пресуђује:
ДА СЕ ОПТУЖЕНИ ВЕШИЋ

Павле, председник општине Пиперске, стар 46 год. вјере православне, ожењен, писмен, неосуђиван, владања дрбром, ратни инвалид по оптужењу за дјело из § 301. К. З. пусти испод суђења, а

Да се за дјело из § 139. К. З. казни је да н мјесец затвора, која му се казна има рачунати, када се по

извршности ове пресуде слободе лиши.

Да плати судску таксу у износу од 50.- динара.

Да плати приватном тужитељу Вуковићу Перу на име свих трошкова 400.- динара.

Да плати свједоку Поповићу Ђорђији за двије дневнице 100.- динара.

Да приватни тужитељ може ову пресуду објавити о трошку осуђенога Павла.

Пресуђено у Подгоричком Окружном Суду дана 12. априла 1930. године Бр. 338-V-1929-455.

О к р у ж н и С у д

За секретара

Претседник

Пет. Ф. Протић

(М. П.)

В. Вукашиновић

Ову пресуду Подгоричког Окружног Суда у свему је одобрио Велики Суд у Подгорици својом пресудом од 20. маја 1930. г. број 222-V-1930-139.

Спорт

БАЛШИЋ - ЛОВЋЕН 2 : 1

Првество Подгорице и Цетиња 22 јуна ов. год. било је жестоко те је отуда уиграност била на висини.

Распоредом С. Н. П. укрестили су ноге горњи клубови. — Игра ло сеживо. Кратким и отсјчним додавањем лопте по земљи. На моменте запажена је и продоре игра па чак и висока. — Ловћен се старао само о томе, како ће се што брже наћи пред противничким вратима. У неколико узостопних момената покушавао је трести мрежу противнику, али му је непролазна одбрана Балшића ломила сваку сигурну позицију.

Балшић је био надмоћнији, а нарочито у другом полувремену. Није имао среће при пуцању и то је ловћена спасло великог резултата.

Балшић је изашао побједник

са резултатом 2 : 1. Са мало муке ријешено је ово првенство у своју корист.

Судија је био на своме мјесту, но запажено му је неколико ситнијех грешака.

Обилић Балшић

Клуб Балшић у Подгорици успио је у овој сезони првенства побједити све спортске клубове са којима се је такмичио.

Данас ће у полу-финале „Балшић“ учествовати са никшићским „Обилићем“, па вјерујемо да ће успјети и озога пута потући Никшићане, и ступити у даље натијецање.

Љубитељи ногомета сви на игралишту.

Почетак у 5 сати.

Утакмици води савезни судија.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА ГЛАВНИ ФИЛИЈАЛ — ЦЕТИЊЕ

ДА ЈЕ ЗАЈМОВЕ:

НА ПОДЛОЗИ НЕПОКРЕТНИХ ИМАЊА

НА ЗАЛОГУ државних хартија од вредности као и акција Народне банке. Камата је 7% без икаквих трошкова. На обвезнице ратне штете даје се зајам у висини од 350—дин. по комаду. Тако исто ломбардује и државне бонове по врло повољним условима са 90% садашње вредности.

РЕЕСКОНТУЈЕ:

мјенице новчаних завода са 8% нето интереса.

ПРИМА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ

и плаћа 6% интереса годишње.

1—5

НАША НЕДЈЕЉА

Непријатељи напредују, узимају све више маха, направили су непробојан ланац, установили смо да су Мароканци. Ђемовско су сасвим заузели, у немогућности смо да без појачања пратив станемо скрећем пажњу и молим појачање, -- рапортира градоначелнику командант група за сузбијање скакаваца.

Градоначелник уобичајним путем позива други и трећи позив да ступи у прве борбене редове ...Тандара - тандара - тандара - др, р, р, одјекује вупетање општинског добошара.

„Наређујем да грађанство нашега града сјутра отпочене борбу са скакавцима, борба ће бити очајна, непријатељи су многобројни, напали су нас мучки и изненада, јуначки грађани Подгорице ће звјерским разбојницима показати како се пустоши. Затворите своје домове и наоружани ступите у борбене редове Сјутра у 6 сати збор на Ђемовско.

Недјеља, 6 сати. Зборно мјесто Турско Гробље. Стижу борци са свих страна. Ратна спрема Зелена грана. Униформа: распученост, распасаност и разбрушаност ради што страшнијег изгледа. Формирају се трупе, борци се уписују у спискове. Осам сати, све спремно за извршење пробоја. Изглед бојишта непријатељ са свих страна напредује и наваљује, наше трупе спремне за покрет.

Појављује се аутомобил са главним командатима. Пада пресудно наређење за осутну битку. Наше трупе жељне борбе наваљују и напредују, Непријатељ није уништен али је заробљен. Заробљеници се одводе из Ђемовског прла у бантине посијане кукурузом и другим усјевима.

Битка је добивена, скакавци заробљени. Наше трупе у 9 сати повратиле су се у град пјевајући Побједоносни командати, у зеленом окићеном аутомобилу, стигли су у 930 и објавили укидање опсадног стања.

Усјеви су „спашени“, скакавцима је забрањено да чине штету.

Оснивање великог хотела на Цетињу.

Министарство Трговине и Индустије одобрило је оснивање великог хотелског предузећа „Гранд Хотел“ са седиштем на Цетињу. Акционарски капитал Друштва износи четири милиона динара а упис се врши од 26. јуна до 24. јула о. г. код новчаних завода у Зетској Бановини.

Како је Цетиње седиште Зетске Бановине а у исто време један од туристичких центара Југославије, осећала се потреба са добро организованим хотелом и та ће потреба у току ове године бити повољно решена. У Црној Гори, Боки и Далмацији као и у осталим крајевима постоји интересовање за ову акцију и очекују се добри резултати.

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

ИМЕ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I
CRNOJEVIĆ
КРАЉА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Пресуда:

Донесена у Подгоричком Окружном Суду по кривизи Бешића Павла, претсједника општине Пиперске, због дјела из §. 139. и 301. К. З., кога тужи државни тужилац Перовић Радован судија овога суда и приватни тужитељ Вуковић Перо пензионер из Пипера заступан по адвокату Вулетићу Саву из Подгорице, а брани Добричанин Милисав адвокат из Цетиња.

СУДИЛИ СУ:

Дјеловођа
Протић Ф. Петар.

Претсједав. судија
Томовић Божидар,
Вуковић Милован,
Радовић Петар.
судија
судија

Државни тужилац својом тужбом од 6. фебруара 1930. год. Бр. 338 - V - 1929 - 455 оптужио је оване суду Бешића Павла претсједника општине Пиперске зато, што је дана 16. јула 1929. године оптужио Начелнику среза у Подгорици Вуковића Пера, пензионера, да је Вуковић у присуству више лица рекао: „Ја сам незадовољан са стањем оваквим какво је и да се неискрено радило приликом стварања данашње државе наше“ те је са оваквом својом радњом учинио дјело из §§. 139. К. З. и 301. К. З., па је на данашњем претресу остао при тужби и тражио, да Суд оптуженога казни по наведеним законским прописима и осуди на плаћање свих трошкова учињених око исљеђења и суђења ових дјела.

Приватни тужитељ остао је при тужби државног тужиоца и тражио, да Суд оптуженога Бешића Павла казни по закону, а заступник приватног тужитеља адвокат Вулетић Саво изјавио је, да су у тужби државног тужиоца наведена кривична дјела потпуно доказана, па пошто постоји стицај ових дјела то је тражио, да се оптужени најстрожије по закону казни, да се пресуда објави у смислу посљедње алине-

је § 139. К. З., а за трошкове око вођења овога спора тражио је 3000.- дин.

Оптужени Бешић Павле признаје, да је написао и поднио Начелнику среза Подгоричког реферат од 16. јула 1929. године, али тврди, да је овај реферат поднио по званичној дужности и што сматра да је онако била као што је он у реферату написао. Тврди да он није Вуковића Пера увриједио нити пак имао намјеру да га лажно достави властима ради тога, да би се противу Пера повела кривична истрага.

Добричанин Милисав адвокат као бранилац оптуженога изјавио, је да оптужени Павле не може одговарати истовремено за дјело из § 139. К. З. и за дјело из § 301. К. З., јер ако је одговоран за лажно оптужење, није за клевету, а ако је одговоран за клевету, онда нема лажног оптужења. Истиче, да је оптужени Бешић био нападнут од приватног тужитеља као претсједник општине, па је морао и доставити као претпостављеној вишој власти среском Начелнику оно, што је Вуковић рекао, те према овоме оптужени је по дужности само извјестио свога претпостављенога Начелника среза, а није имао намјеру нити да клевета

приватног тужитеља нити да се противу њега води кривично исљеђење. Према овоме нема елемената за постојање дјела из § 139. К. З., па је тражио да га Суд пусти као невина за ово дјело. Тврди такође, да не постоји ни дјело из § 301. К. З., па је тражио да га за ово дјело Суд ослободи на основу §. 304. К. З. Бранилачку награду није тражио.

Разлози Суда:

По дозвољеном извиђању ових дјела, Суд је у смислу §. 217 К. С. П. нашао:

Бешић Павле у својству претсједника општине Пиперске актом од 16. VII-1929. године Број 2465-извјестио је Начелника среза у Подгорици, поред осталог, да је 15. јула 1929. године био у Подгорици, па да је у присуству више именованих лица и Вуковића Пера био пред кафетом »Централ« те је Перо том приликом рекао: »да је незадовољан са стањем оваквим какво је и да се је неискрено радило приликом стварања данашње државе наше.« Реферат завршава са изразом:» Пред ње достављам ради даљег надлежног поступка.« Срески Начелник је провео истрагу, па је са актом од 22-VII-1929. године број 15.369 предмет уступио

Суду на основу §. 20. К. С. П. на надлежност.

Исљедни одбор овога суда провео је истрагу, па је нашао, да није доказано према изјавама преслушаних сведока, да је Вуковић Перо говорио инкриминисане изразе наведене у пријави Бешића Павла, стога је ријешењем од 30-X-1929. године број 2642 -V- 1929 -388 ријешено, да се не отпочиње кривична истрага противу Вуковића Пера, а ово је ријешење одобрено ријешењем суда од 4. новембра 1929. године број 3025 -V-1929 -388

Рефератом Бешића Павла од 16. VII 1929. године број 2,465 и признањем Павловим — §. 222 К. С. П. доказано је, да је оптужени Бешић Павле у поменутом реферату написао Начелнику среза Подгоричког за приватног тужитеља Вуковића Пера: „да је незадовољан са стањем оваквим какво је и да се је неискрено радило приликом стварања данашње државе наше,“ те је на основу овога и поведена кривична истрага противу Пера, па је оптужени Павле са оваквом својом радњом учинио дјело из §. 139. К. З.

Да је оптужени Павле имао намјеру, да се усљед његове доставе поведе истрага противу приватнога

И Н Д У С Т Р И Ј А

М А С Л И Н О В О Г

У Љ А
C R N O J E V I C

У Љ А Р А

РАФИНЕРИЈА

Е К С Т Р А К Ц И Ј А

КРАЉЕВСКИ ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТИ

Браћа М А Р И Ћ — Бар

Зетска бановина
ЈУГОСЛАВИЈА

ЦИЈЕНЕ УМЈЕРЕНЕ

Производи гарантирано чисто МАСЛИНОВО УЉЕ. Рафинирано и два пут филтрирано, као и сулфурово уље од маслинове колоне за сапун.

Уље је првокласног квалитета и сто за сто чисто МАСЛИНОВО УЉЕ док су страна уља већином мијешана са већим процентом разних биљних уља што је анализом утврђено.

Добија се по свим бољим колонијалним радњама у
цијелој Југославији. 1—5

ЦИЈЕНЕ УМЈЕРЕНЕ

ХОТЕЛ ЕВРОПА
На немањиној Обали издаје се под најам упитати
СТЕФУ ЛУКАЧЕВИЋ
ВЛАСНИКА ХОТЕЛ ЕВРОПА
Подгорица.

„ЗЕТА“ ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА
Перише Р. Вукчевића и синова Подгорица.
Израђује све послове који спадају у ову струку.
Телефон **21**

Подгоричка Банка — Подгорица

ОСНОВАНА 1904. ГОД.

Главница и фондови преко динара 7.000.000

Прима и уклањају најповољније Овлашћени завод за рад са валутама и девизама.

Отвара текуће рачуне трговачким и индустријским фирмама.

Купује стране валуте и чекове по најновијем курсу.

Брзојави адреса: **БАНКА**

Врши осигурања валуте.

Обавља све банкарске послове најкулантније.

ТЕЛЕФОН бр. 20.

Јако Лаиновић

Извозничка
Увозничка

депозитарска
РАДЊА
колонијалне
РОБЕ

Цијене без конкуренције

ПРЕПОРУЧУЈЕ

РЕСТОРАНТ „МОСКВА“
— у Подгорици —

Располаже са домаћом и страном кухињом, те само према сезони;!

Абоненте прима са умјереним цијенама, а гарантује за дејство добре укусне хране. Увијек фришке хране и сваки гост мора бити довољен.

послуга брза и тачна јамчи
Ресторант Москва

Два просјака.

Први просјак: „од када ти постаде глуво-нем?“

Други просјак: „па досади ми брате, док сам био слеп, све ми даваху лажни новац, а овако је боље.“

О Г Л А Ш И В А Њ Е У Л И С Т
„З Е Т А“ Ч И Н И У С П Л Е Х